

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף יג

(בעמ' הקודם)

משנה: הריני נזיר לכשיהיה לי בן וכו': הגמ' תשאל מה החידוש בזה והרי זהו דבר פשוט.

הפילה אשתו אינו נזיר: לפי שיש כאן שספק שמא עדיין לא כלו לו חדשיו והוא נפל ואינו וולד, וספק נזירות להקל.

ר"ש אומר: עליו לנהוג נזירות מספק, ויתנה ויאמר - אם מה שהפילה אשתי היה בן קיימא הר אני נזיר חובה, ואם הוא לא היה בן קיימא הרי אני נזיר נדבה, לפי שספק נזירות להחמיר.

חזרה וילדה: כלומר שילדה מהריון אחר וולד של קיימא, הרי זה נזיר, לפי שבעת התקיים נדרו שאמר 'הריני נזיר לכשיהיה לי וולד'.

ר"ש אומר: יתנה ויאמר - אם הוולד הראשון (= שאשתי הפילה) היה של קיימא, נמצא שכבר יצאתי ידי חובה בנזירות הראשונה שעשיתי, וא"כ כעת אני נזיר נדבה, ואם הוולד הראשון לא היה של קיימא ונמצא שהנזירות הראשונה היתה של נדבה, הרי שכעת אני נזיר חובה.

גמרא: האי מאי למימרא? מדוע המשנה צריכה לומר את הרישא שאם אמר 'הריני נזיר לכשיהיה לי בן' שהוא נזיר? והרי זהו דבר פשוט!

תירוץ: הרישא נכתבה בגלל החידוש שבסיפא - שאם אשתו ילדה לו בת או טומטום ואנדרוגינוס אינו נזיר.

קושיא: גם זה דין פשוט.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

תירוץ: החידוש הוא שהיה מקום לחשוב שמה שאמר 'לכשיהיה לי בן' אין כוונתו לבן ממשי, אלא מלשון בנין (כדברי הפסוק "וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֶמְתִּי בְלֶהָה בֵּא אֵלַיָּה וְתֵלֵד עָלַי בְּרַבִּי וְאֶבְנָה גַם אֶנְכִּי מִמֶּנָּה"), וא"כ גם כשנולדה לו בת או טומטום ואנדרוגיניס הוא נזיר, קמ"ל שכוונתו דווקא לבן.

*

מהו דתימא וולד דמיחשב וכו'!: החידוש הוא שהיה מקום לחשוב שכוונתו לוולד שנחשב בין אנשים, דהיינו דווקא בן ולא בת או טומטום ואנדרוגיניס, קמ"ל שבשואמר 'וולד' כוונתו גם להם.

*

מאן קתני לה? רבי יהודה דכרי הוא: את הקטע הזה שנה רבי יהודה שאמר לעיל (ח). שהנזיר נזיר על מנת שיש בכרי הזה מאה כור, ונגנב הכרי ואינו יודע כמה היה בו, אינו נזיר, לפי שכוונתו לקבל נזירות רק אם ידע בוודאות כמה יש בכרי הזה, וכיוון שבעת אינו יודע אינו נזיר, וכמו כן כאן כיוון שהפילה אשתו ואינו יודע בוודאות האם הוא היה וולד של קיימא או לא, לכן אינו נזיר.

*

בעא מיניה רבי אבא מרב הונא: האומר 'הריני נזיר לכשיהיה לי בן', והפילה אשתו, והפריש קרבן לנזירותו, וחזרה וילדה באותו יום וולד של קיימא מאותו הריון עצמו. צדדי הספק: האם כעת יש הוכחה שהוולד שהפילה היה של קיימא, שהרי ילדה מאותו הריון וולד אחר של קיימא, וא"כ הוא נזיר וחלה קדושה על הבהמה שהפריש לנזירותו, או שמא הראשון לא היה בן קיימא והשני כן, וא"כ אינו נזיר והבהמה שהפריש אינה קדושה.

אליבא דמאן? לפי מי הסתפק רבי אבא? אם לפי ר"ש, והרי הוא סובר שספק נזירות להחמיר, וחלה על הקרבן קדושה מספק.

ואלא אליבא דרבי יהודה: אלא הספק הוא לפי רבי יהודה הסובר שספק נזירות להקל, וכאן יש להסתפק האם לידת השני מוכיחה על הראשון שהוא היה בן קיימא וא"כ הבהמה קדושה, או שאין זו הוכחה ויתכן שהראשון לא היה בן קיימא והבהמה לא קדושה.

מאי נפקא מינה: הנפק"מ היא האם חלה קדושה על הבהמה ואסור לגזוז את הצמר שלה וכן אסור לעבוד בה. תיקו.

בעא מיניה בן רחומי מאביי: האומר 'הריני נזיר לכשיהא לי בן' ושמע חבירו ואמר 'ועלי' – האם חבירו שאמר 'ועלי' מצטרף לדיבור שלו וכוונתו: ועלי גם תחול הנזירות שאמרת כשיוולד לך בן, או שהוא מקבל על גופו נזירות חדשה וכוונתו: ואני מקבל עלי נזירות כשיוולד לי בן?

אם תרצה לומר: שלשון 'ועלי' היא על גופו כלומר כמו הצד השני, יש להסתפק: מה הדין אם חבירו אמר 'ואני' - האם גם כאן כוונתו לקבל על גופו נזירות חדשה כלומר: ואני מקבל על עצמי נזירות כשיוולד לי בן, או שהוא מצטרף לנזירות שלו וכוונתו: ואני אוהב אותך כמו שאתה אוהב את עצמך, ולכן גם אני מקבל עלי נזירות כשיוולד לך בן?

אם תרצה לומר: כמו הצד השני - שבכל פעם שאדם מצטרף לנזירות של חבירו הוא עושה זאת מאהבת חבירו והוא מתכוין 'כשיוולד לך בן', כי הוא מתבייש אם לא יעשה נחת רוח לחבירו – יש להסתפק: מה הדין אם חבירו קיבל על עצמו נזירות כשיוולד בן לאדם פלוני והוא שמע ואמר 'ואני' - האם כאן ודאי הוא התכוין לעצמו כלומר כשיוולד לו עצמו בן משום שאינו מתבייש מחבירו, או שגם כאן כוונתו כשיוולד בן לפלוני וביאור דבריו 'ואני גם אוהב אותו כמותך ולכן אני מקבל עלי נזירות כשיוולד לו בן'?

תיבעי = נשארה הבעיא - הספק.

משנה: הריני נזיר, ונזיר כשיהיה לי בן: האומר 'הריני נזיר, ונזיר כשיהיה לי בן' הוא קיבל על עצמו א. נזירות בסתם (סתם נזירות היא שלושים יום) ב. נזירות כשיוולד לו בן. ולכן הוא מתחיל למנות את הנזירות שלו, ואם קודם שסיים אותה (בתוך שלושים יום) נולד בנו – קודם הוא מסיים את הנזירות שלו מגלח ומביא קרבנות, ולאחר מכן הוא מתחיל את הנזירות בשביל בנו.

הריני נזיר כשיהיה לי בן, ונזיר: אבל כאשר הוא אומר הפוך 'הריני נזיר כשיהיה לי בן, ונזיר' אמנם הוא מתחיל קודם את הנזירות שלו (מכיון שהוא לא עשה תנאי שהיא תחול רק לאחר הנזירות של לידת בנו), אבל אם הוא לא סיים אותה ונולד בנו - עליו להפסיק את הנזירות שלו, ולהתחיל למנות את הנזירות של לידת בנו, משום שהיא היתה קודמת לנזירות שלו בדבריו. ולאחר שישלים אותה, לא יגלח ולא יביא קרבנות, אלא ישלים את הנזירות שלו, ואז יגלח ויביא קרבן אחד על שתי הנזירות (משום שאם

יביא קרבנות בסיום הנזירות על בנו, לא יוכל כבר להביא קרבנות על סיום הנזירות שלו, כי אי אפשר לגלח על שיער שגדל פחות משלושים יום, והרי הנזירות על בנו הפסיקה את הנזירות שלו באמצע).

גמרא: בני רבא: אמר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום (סתם נזירות של שלושים יום), ומעכשיו (נזירות נוספת של) מאה יום' – האם מכיון שאם הוא יתחיל את הנזירות של המאה יום עכשיו, הוא יצטרך להפסיק אותה בעוד עשרים יום, ולמנות את הנזירות של השלושים יום (משום שהוא אמר אותה קודם לנזירות של המאה), ולאחר מכן להמשיך את הנזירות של המאה יום שמונים ימים נוספים – ממילא הוא לא מעונין לעשות הפסקות, וכוונתו היתה: להמתין עשרים יום, למנות את הנזירות של השלושים לגלח ולהביא קרבן, ולאחר מכן למנות את הנזירות של המאה יום לגלח ולהביא קרבן. ומה שאמר 'מעכשיו' כוונתו: מעכשיו אני מקבל על עצמי נזירות מאה יום שתתחיל לאחר סיום הנזירות הראשונה.

א: שמכיון שישארו לו מספיק ימים לאחר הנזירות הראשונה (שיגלח עליה ויביא קרבן) בשביל לסיים את המאה יום ולגלח ולהביא קרבן (שמונים יום נוספים) - הוא מעונין להתחיל את המאה יום כבר מעכשיו, (כי לגבי הגילוח והקרבנות אין הבדל אם ימתין מלהתחיל למנות את הנזירות לאחר העשרים, או שיתחיל אותה עכשיו - בכל מקרה יגלח ויביא קרבן פעמיים)?